

ONDERNEMEN

Ik wil ondernemen

N

Mijn notaris voor wat
er echt toe doet.

notaris.be

Inhoud

Algemeen	p. 1
Inleiding	p. 3
Een eenmanszaak of een vennootschap oprichten?	p. 5
De eenmanszaak	p. 5
De akte van onbeslagbaarheid van de gezinswoning	p. 9
De vennootschap	p. 10
Starten als zelfstandige	p. 12
De verschillende vennootschapsvormen	p. 19
De BV	p. 19
De maatschap	p. 22
De CV	p. 24
De NV	p. 26
De statuten van een vennootschap	p. 29
Statuten wijzigen	p. 39
Het einde van je vennootschap	p. 41

Algemeen

Gaan samenwonen, een woning kopen, een eigen zaak starten of een erfenis voorbereiden? Belangrijke stappen in uw leven waar u best op voorhand goed over nadenkt. De notaris is perfect geplaatst om u te begeleiden. U kan er terecht voor onafhankelijk advies op maat zodat u in alle vertrouwen uw projecten kan realiseren.

Deze brochure helpt u alvast op weg. Voor persoonlijk advies maakt u best een afspraak met een notariskantoor. Een eerste gesprek is doorgaans gratis. Indien er een grondige dossierstudie nodig is, maak dan vooraf duidelijke afspraken over de vergoeding. Het tarief is in de meeste gevallen bij wet vastgesteld, zodat u niet voor verrassingen komt te staan.

In deze reeks zijn ook andere brochures beschikbaar: Ongehuwd samenwonen, Huwen, Kopen en financieren, Wat kan uw notaris voor u doen, EOT, Wat als niet iedereen overeenkomt, Vennootschappen, Schenken, Erven, Het testament en Met zorg mijn vermogen overdragen.

Regelgeving verandert snel. Misschien staat er reeds een aangepaste versie van deze brochure op www.notaris.be. U vindt er naast FAQ's, video's en rekenmodules, ook een handig adresboek met de contactgegevens van alle notariskantoren.

Het netwerk van 1.150 notariskantoren telt 1.550 notarissen en 8.000 medewerkers. Jaarlijks komen er ruim 2,5 miljoen mensen over de vloer.

Inleiding

De Belg heeft niet enkel een baksteen in de maag, maar ook een serieuze portie ondernemingszin. Volledig terecht, want een onderneming opzetten is een heel avontuur.

Elke ondernemingsactiviteit houdt echter risico's in. Ondernemen kan ontaarden in een nachtmerrie voor de ondernemer en zijn onmiddellijke omgeving indien hij niet voor de juiste ondernemingsvorm heeft gekozen. Hoe kan men dan, binnen de wettelijke mogelijkheden, maximaal deze risico's indijken? Het antwoord op die vraag roept een nieuwe vraag op... Op welke juridische basis kan de ondernemer zijn onderneming uitbouwen?

Of je als ondernemer nu alleen handelt of je wil organiseren met anderen, telkens wordt dezelfde vraag gesteld: wordt de onderneming uitgeoefend door de natuurlijke persoon alleen (als een "eenmanszaak") of heb je er belang bij een vennootschapsstructuur op te zetten? Beide mogelijkheden houden voordelen, risico's en beperkingen in. Het opzet van deze brochure is dan ook de aandacht te vestigen op de voor- en nadelen en je te helpen de juiste omkadering te vinden waarbinnen je jouw onderneming op de meest optimale manier kan uitbouwen. De regels rond het sociaal statuut van zelfstandigen, de boekhoudkundige normen en fiscaliteit komen in deze brochure niet aan bod.

Sinds 1 mei 2019 werd het vennootschaps- en verenigingsrecht volledig hervormd. Nieuwe vennootschapsvormen hebben ondertussen het daglicht gezien en tal van wijzigingen bieden ondernemers nieuwe kansen.

De brochure 'Hervorming ondernemings- en vennootschapsrecht: Wat kan ik er mee?' kan je meer informeren over de specifieke wijzigingen. Je vindt deze brochure tussen onze publicaties op www.notaris.be.

Een eenmanszaak of een vennootschap oprichten?

Een belangrijke stap is om te weten met welke structuur je als ondernemer aan de slag wil gaan. Deze keuze heeft immers grote gevolgen voor de toekomst van de onderneming. Als startende ondernemer laat je je dus best door een notaris en accountant adviseren bij het nemen van deze belangrijke beslissing.

DE EENMANSZAAK

Wat is een eenmanszaak?

De eenmanszaak is de meest eenvoudige vorm om een zelfstandige activiteit uit te oefenen, zonder veel beperkingen. Wanneer je als zelfstandige de keuze maakt om voor een eenmanszaak te gaan, dan kies je om zonder vennootschap te werken. Jouw 'zaak' is dan geen aparte juridische entiteit met een eigen rechtspersoonlijkheid. De onderneming zelf zal geen contracten kunnen afsluiten. Alle handelingen, rechten en plichten van de ondernemingen worden door jou persoonlijk gesteld.

Heel vaak is deze keuze ingegeven door het feit dat er aan de eenmanszaak weinig administratieve en boekhoudkundige formaliteiten gekoppeld zijn.

Eenheid van vermogen

De oprichting van een eenmanszaak vereist weinig formaliteiten. Er is echter

altijd een keerzijde aan de medaille: de uitoefening van een ondernemingsactiviteit kan kwalijke gevolgen hebben voor jouw vermogen en zelfs voor het bezit van je huwelijkspartner.

Dit komt doordat men bij een eenmanszaak uitgaat van het begrip "eenheid van vermogen". Dat betekent dat het vermogen 'van de zaak' niet opgesplitst wordt van jouw persoonlijk vermogen. Je bent dus altijd zelf persoonlijk aansprakelijk voor de schulden van de zaak.

Als ondernemer kan je door het beginsel van "eenheid van vermogen" als natuurlijke persoon nooit beweren dat enkel het vermogen van je zaak tot onderpand dient van jouw professionele schulden. In werkelijkheid staat jouw volledig vermogen, waaronder ook je privé bezittingen, daarvoor garant.

Daar zijn twee belangrijke gevolgen aan verbonden:

- jouw privé schuldeisers kunnen altijd hun vordering verhalen op het vermogen van de onderneming;
- de schulden ontstaan uit de economische activiteiten kunnen altijd verhaald worden op jouw privé goederen (woning, meubelen, persoonlijke bankrekeningen).

Invloed van de zelfstandige activiteit op een huwelijk

Doordat een onderneming geen afgescheiden vermogen heeft, moet de ondernemer die zijn economische activiteiten met een eenmanszaak uitoefent op zijn hoede zijn. De schulden uit de zelfstandige activiteit kunnen immers verhaald worden op zijn persoonlijk vermogen.

Als dat vermogen bestaat uit een gezinswoning, dan sta je best even stil bij de risico's van jouw professionele activiteiten en de impact daarvan op je gezin. Dit is des te meer het geval wanneer je in het kader van je onderneming professionele schulden moet aangaan. Bij de ene onderneming zal het risico van het maken van professionele schulden natuurlijk groter zijn dan bij de andere.

De notaris zal samen met de ondernemer stilstaan bij zijn gezinssituatie. Op basis daarvan kunnen een aantal pistes naar voren worden geschoven die de ondernemer en zijn of haar gezin kunnen beschermen.

Huwen met 'scheiding van goederen'

De ondernemer die gehuwd is zonder huwelijkscontract, is gehuwd onder het 'wettelijk stelsel'. Bij dit huwelijksstelsel hebben de partners niet alleen een persoonlijk vermogen, maar ook een

gemeenschappelijk vermogen. Dat gemeenschappelijk vermogen delen de huwelijkspartners met elkaar.

Ben je gehuwd zonder huwelijkscontract? Dan is het belangrijk te onthouden dat jouw schuldeisers zich niet enkel kunnen verhalen op jouw persoonlijk vermogen, maar ook op het gemeenschappelijk vermogen, dat de inkomsten van beide partners bevat. Ook goederen van je huwelijkspartner kunnen dus verhaald worden. Vandaar dat er een zeker risico bestaat wanneer men getrouwd is onder het wettelijk stelsel én onderneemt met een eenmanszaak.

Bij de notaris een huwelijkscontract afsluiten om te huwen onder het stelsel van 'scheiding van goederen' is één van de mogelijke oplossingen. Huwen met een stelsel van scheiding van goederen lijkt voor veel koppels een drastische maatregel. Huwelijkscontracten worden dan ook niet geassocieerd met de meest romantische gedachte. Nochtans sluiten veel huwelijkspartners een huwelijkscontract af met de specifieke bedoeling om elkaar te beschermen. De financiële zelfstandigheid en een beperkt onderpand voor de schuldeisers van de zelfstandige huwelijkspartner zijn aantrekkelijke gevolgen van het stelsel van scheiding van goederen. De vermogens blijven afgescheiden en de goederen van de huwelijkspartner blijven buiten schot indien er sprake zou zijn van professionele schulden.

Gehuwden die een zelfstandige economische activiteit willen starten, laten dan ook best hun huwelijkscontract nakijken. Indien er geen huwelijkscontract is, zal de notaris samen met het koppel bekijken of een huwelijkscontract een gepaste oplossing is. Ongehuwde ondernemers

of trouwlustigen, die erover denken om later te ondernemen, gaan ook best raad vragen aan een notaris vooraleer in het huwelijksbootje te stappen.

Trouwen met scheiding van goederen... denk aan het verrekenbeding!

Koppels getrouwd met scheiding van goederen delen hun inkomsten niet. Ze bouwen elk hun eigen vermogen op, elk langs hun kant. Daar is niets mis mee natuurlijk. Maar het kan moeilijkheden opleveren wanneer één van de huwelijkspartners door bepaalde omstandigheden zoals ziekte, zorg voor de kinderen, werkloosheid... gedurende een aantal jaren niet beroepsactief is of minder inkomsten vergaart. Op het moment dat een koppel uit elkaar gaat en de goederen verdeeld worden, zal de partner die zijn vermogen niet heeft kunnen opbouwen financieel in de kou blijven staan.

Niet met een 'verrekenbeding'. Een verrekenbeding zal ervoor zorgen dat, ingeval van echtscheiding, de inkomsten van beide partners worden verrekend. Hoe dit zal gebeuren, kunnen de huwelijkspartners op voorhand bespreken met de notaris

Bovendien kunnen de huwelijkspartners – indien ze dit wensen – overeenkomen dat de benadeelde echtgenoot, onder bepaalde voorwaarden, een vergoeding kan vorderen aan de rechter wanneer de omstandigheden sedert het sluiten van de overeenkomst onvoorzien en ongunstig gewijzigd zouden zijn. Denk bijvoorbeeld aan de situatie waarbij één van de echtgenoten niet meer kan werken omwille van gezondheidsredenen.

HUWELIJKSCONTRACT

TOM EN SOFIE SCHEIDEN!

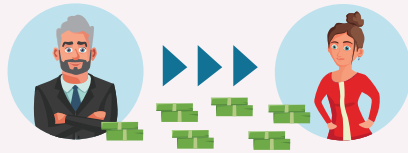
2 SCENARIO'S!

Tom en Sofie hadden géén verrekenbeding voorzien in hun huwelijkcontract.

Sofie heeft haar eigen vermogen niet kunnen opbouwen.

Tom en Sofie hadden een verrekenbeding voorzien.

Een deel van de inkomsten van Tom wordt verrekend bij de echtscheiding.

Beding van verrekening van aanwinsten

Autonomie met een vleugje solidariteit

DE AKTE VAN ONBESLAGBAARHEID VAN DE GEZINSWONING

Het huwelijksstelsel aanpassen aan toekomstige ondernemingsplannen is één zaak. Je kan als ondernemer echter de gezinswoning op een andere manier veilig stellen voor de aanspraak van schuldeisers. De wet voorziet de mogelijkheid voor zelfstandigen om voor een notaris een verklaring van 'onbeslagbaarheid van de gezinswoning' af te leggen. Daarmee kan je in een bescherming voorzien door te vermijden dat jouw gezinswoning beslagen kan worden indien je professionele schulden niet langer kan betalen.

Welke zelfstandige?

Elke zelfstandige kan een verklaring van onbeslagbaarheid voor zijn woning aanvragen. Het begrip "zelfstandige" mag hier ruim geïnterpreteerd worden: het gaat om eenmanszaken, vrije beroepers, maar ook de zaakvoerders en bestuurders van een vennootschap kunnen van deze bescherming genieten. Bovendien kunnen ook zelfstandigen in bijberoep en zelfstandigen die na hun pensioen nog actief zijn, een verklaring van onbeslagbaarheid van de gezinswoning laten opstellen.

Voorwaarden

De akte van onbeslagbaarheid geldt niet

voor alle schulden van de zelfstandige.

- Enkel beroepsschulden vallen onder de bescherming. Schulden gemaakt voor privé-doeleinden vallen uit de boot.
- Deze akte beschermt de zelfstandige niet voor schulden die ontstaan uit een misdrijf of uit een persoonlijke aansprakelijkheid (bijvoorbeeld fraude).
- Bovendien moet het gaan om schulden gemaakt na de registratie van de verklaring. Tegen oude schulden kan een zelfstandige zich niet beschermen.
- Enkel de hoofdverblijfplaats van de zelfstandige wordt beschermd. Dit is de plaats waar de zelfstandige met zijn gezin gewoonlijk leeft en zijn voornaamste belangen heeft. De zelfstandige hoeft niet de eigenaar te zijn van de woning, ook de zelfstandige mede-eigenaars en vruchtgebruikers genieten van de bescherming. Zelfstandigen die slechts een persoonlijk gebruiksrecht (bijvoorbeeld huur) hebben op hun gezinswoning kunnen echter geen verklaring laten opstellen.

Wat bij een verhuis of een faillissement?

Hoewel je als zelfstandige je statuut van zelfstandige verliest bij een faillissement

sement, blijft de verklaring onverkort gelden. Het omgekeerde zou ook maar onlogisch zijn: op het moment van een faillissement heeft de (ex) zelfstandige de bescherming van zijn gezinswoning tegen beslag juist het meest nodig.

Ook bij de verkoop van je woning om een andere aan te kopen, blijft de bescherming in principe gelden, mits aan enkele voorwaarden wordt voldaan.

- Ten eerste moet de opbrengst van de verkoop bewaard worden bij de notaris. Ook die opbrengsten zijn onbeslagbaar, schuldeisers kunnen er niet aan raken.
- Daarnaast moet de aankoop van de nieuwe woning binnen het jaar na het verlijden van de authentieke verkoopakte (van de eerste woning) gebeuren.
- Ten slotte moet in de authentieke akte van aankoop van de nieuwe woning verklaard worden dat het effectief om een wederbelegging gaat.

Wat bij een gemengd gebruik van de woning?

Het kan zijn dat je de woning niet aanwendt als hoofdverblijfplaats, maar ook gebruikt als beroepspraktijk (denk bijvoorbeeld aan artsen of iemand die een ruimte verhuurt aan zijn vennootschap). In zo'n geval zal de notaris kijken welk deel precies voor

de beroepspraktijk wordt aangewend. De onbeslagbaarheid zal voor heel de woning gelden indien minder dan 30% voor beroepsdoeleinden wordt gebruikt. Van zodra 30% voor beroepsdoeleinden gebruikt wordt, zal de onbeslagbaarheid slechts gelden voor het privégedeelte van de woning. Aanvullende formaliteiten zijn dan vereist.

Einde van de bescherming

In sommige gevallen vervalt de bescherming. Bij jouw overlijden erven je erfgenamen de gezinswoning, maar wordt de verklaring herroepen. De bescherming zal niet meer gelden voor de toekomst.

Bovendien kan je zelf afstand doen van de verklaring onbeslagbaarheid ten voordele van je schuldeisers. Wel kan je als zelfstandige niet kiezen voor welke schulden je afstand doet van de bescherming. De bescherming van de verklaring van onbeslagbaarheid geldt dus ofwel tegen alle schuldeisers ofwel tegen geen enkele schuldeiser.

DE VENNOOTSCHAP

Wat is een vennootschap?

Naast de eenmanszaak kan je als ondernemer – en hiermee bedoelen wij ook een vrije beroeper – ook kiezen om je activiteiten onder te brengen in een

vennootschapsvorm.

Deze structuur wordt gebruikt wanneer verschillende personen samenwerken om de baten en de lasten van een economische activiteit te delen, maar wordt ook gebruikt door een enkele ondernemer.

Waarom een vennootschap oprichten?

Los van alle beschouwingen die eigen zijn aan elke vennootschapsvorm afzonderlijk, zijn er vier belangrijke redenen om een vennootschap op te richten:

- het samenwerkingscontract
- de beperkte aansprakelijkheid
- de continuïteit van de onderneming
- de fiscaliteit

a. Het samenwerkingscontract

Zoals reeds eerder gezegd, is de vennootschap de juridische basis om de samenwerking tussen verschillende personen te organiseren. Een vennootschap is immers in haar essentie een samenwerkingscontract waarbij elke partij zijn eigen inbreng doet om op die manier samen winst te maken en deze onder elkaar te verdelen.

Het contract, onder de vorm van de

statuten, bepaalt daarbij de spelregels tussen de verschillende partijen. Het schept het juridisch kader waarbinnen de samenwerking zich zal afspelen, zodat aan eventuele problemen en betwistingen de basis voor een oplossing wordt geboden.

b. De beperkte aansprakelijkheid

Ondernemen kan gevaren inhouden voor jouw privé vermogen. Zeer terecht proberen ondernemers dan ook hun verantwoordelijkheid zo veel mogelijk te beperken en tegelijk de aanspraakmogelijkheden van de schuldeisers op hun persoonlijke bezittingen te minimaliseren of zelfs uit te sluiten.

Je kan vermijden dat jouw volledig bezit het onderpand vormt van je handelsschulden door te kiezen voor het gepaste vennootschapstype met beperkte aansprakelijkheid, waardoor jij en andere vennoten in principe enkel wat ze in de vennootschap hebben ingebracht, kunnen verliezen.

c. De continuïteit van de onderneming

In veel gevallen veroorzaakt het overlijden van de ondernemer het verdwijnen van zijn eenmanszaak. Het Belgisch erfrecht schept immers geen gunstig klimaat voor de continuïteit ervan. Bij overlijden verzeilt de onderneming onverdeeld in handen van alle erfgenamen. Alle erfgenamen zijn dan

als het ware mede-eigenaars van de zaak, en dus van het vermogen van de ondernemer.

Onze wetgeving voorziet echter dat elke erfgenaam, op elk ogenblik, zijn deel in de nalatenschap kan opvragen en de verdeling kan eisen. Ook de wettelijke regeling van de reserve van de voorbehouden erfgenamen (overlevende echtgenoot en kinderen) kan de ondernemer beletten om bij testament op een geldige wijze een bepaalde voorkeur van overname uit te drukken of om tijdens zijn leven zijn onderneming te schenken. Bij overlijden van de ondernemer is een eenmanszaak dan ook vrij kwetsbaar.

Door je onderneming in een vennootschap onder te brengen, kan dit probleem gedeeltelijk worden onderhouden. Zo slaat de onverdeeldheid, veroorzaakt door overlijden, niet meer op de onderneming zelf, maar wel op je aandelen die je had ontvangen als tegenwaarde van je inbreng. Bovendien kunnen in de statuten van de vennootschap ook regels worden ingebouwd die de overgang van de onverdeelde aandelen regelen. Sinds 1 mei 2019 krijgen de ondernemers trouwens meer speelruimte om de overgang van hun onderneming te organiseren. We komen hier later op terug.

Uiteraard lost het oprichten van een vennootschap niet alle erfrechtelijke

conflicten tussen je erfgenamen op. Het zal wel in veel gevallen betwistingen voorkomen.

d. De fiscaliteit

Veel ondernemers zetten de stap naar een vennootschap ook omwille van fiscale motieven. Het is onmogelijk om binnen deze brochure de volledige fiscaliteit van de vennootschap toe te lichten. Het is noodzakelijk dat elke afzonderlijke situatie wordt getoetst aan de fiscale wetgeving. Zo moet je ook rekening houden met de bedoeling van je ondernemingsavontuur: wil je de winsten hoofdzakelijk aanwenden voor privé-uitgaven of wil je ze voor het grootste deel in je vennootschap houden?

Zeer algemeen zou men in dit kader kunnen stellen dat de hoogste aanslagvoet in de vennootschapsbelasting veel lager ligt dan die in de personenbelasting (waar men als eenmanszaak ondervalt). Bovendien valt de omschakeling naar een vennootschap fiscaal voordeliger uit in de mate dat je het grootste deel van de winst in je vennootschap houdt.

STARTEN ALS ZELFSTANDIGE

Wil je als zelfstandige aan de slag gaan? Dan zal je rekening moeten houden met bepaalde formaliteiten. Om een vennootschap op te richten, zal de

ondernemer bijkomende specifieke stappen moeten ondernemen.

Hoe ga ik aan de slag als zelfstandige?

Om je zelfstandige activiteit te kunnen starten, moet je eerst een aantal zaken in orde brengen.

1. Denk na over de rechtsvorm van je onderneming

Een onmisbare stap waarmee alles begint, is het nadenken over de rechtsvorm van je onderneming. Wil je een eenmanszaak of een vennootschap? Aan welke vennootschapsvorm denk je dan? Jouw keuze zal gevolgen hebben op gebied van je inkomen, aansprakelijkheid, boekhouding, fiscaliteit... Om een volledig overzicht te krijgen over alle mogelijkheden (en gevaren) laat je je best adviseren door een notariskantoor.

2. Een bankrekening openen

Iedere zelfstandige moet een aparte zichtrekening openen bij de bank.

3. Een getuigschrift basiskennis bedrijfsbeheer of gelijkwaardige akte voorleggen

Het getuigschrift 'basiskennis bedrijfsbeheer' toont aan dat je over de kennis beschikt om een bedrijf op te starten en het dagelijks beheer ervan te voeren. In het Vlaams Gewest moet

je sinds 1 september 2018 geen kennis van bedrijfsbeheer meer bewijzen. Wil je een zaak oprichten in het Waals of het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, dan zal je dat wel nog moeten aantonen bij een ondernemingsloket.

Dat je beschikt over voldoende kennis om een bedrijf te starten en te leiden, kan je aantonen op twee manieren:

- via een getuigschrift
- via relevante praktijkervaring.

Het ondernemingsloket oordeelt op basis van de bewijsstukken of je wel degelijk over de nodige kennis beschikt. Ben je het niet eens met de beslissing, dan kan je in beroep gaan bij de Vestigingsraad.

Op www.diplodb.be kan je nagaan of jouw diploma in aanmerking komt als bewijs van basiskennis bedrijfsbeheer.

4. Een bewijs beroepsbekwaamheid voorleggen

In het Vlaams Hoofdstedelijk Gewest hoef je sinds 1 januari 2019 geen beroepsbekwaamheid meer te bewijzen wanneer je een zaak start. In het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest moet je dit voor enkele gereguleerde beroepen wel nog doen: vrijwel alle bouwberoepen, herstelling van wagens en andere motorvoertuigen (ook carrosserie),

verkoop van tweedehandswagens, verkoop en herstelling van fietsen, restauranthouder en traiteur, bakker, kapper, schoonheidsverzorging, manicure, opticien, begrafenisondernehmer en installateur-frigorist.

Het ondernemingsloket beslist of je je beroepsbekwaamheid voldoende hebt aangetoond. Je kan tegen de beslissing in beroep gaan bij de Vestigingsraad.

5. De nodige vergunningen aanvragen

Afhankelijk van de aard van de onderneming, moet je als starter mogelijks ook een vergunning aanvragen of een erkenning hebben. De meest voorkomende vergunningen voor ondernemingen zijn de voedselvergunning, de machtiging ambulante handel, de erkenning als aannemer of de SABAM.

Niet-Belgen of niet-EER (Europese Economische Ruimte) - onderdanen moeten daarnaast een beroepskaart kunnen voorleggen indien ze een zelfstandige activiteit willen ontplooiën in België.

6. Het ondernemingsnummer aanvragen

Als startende ondernemer moet je bij een Ondernemingsloket een ondernemingsnummer aanvragen. Het ondernemingsnummer wordt dan opgenomen in de Kruispuntbank van Ondernemingen. Dat is een

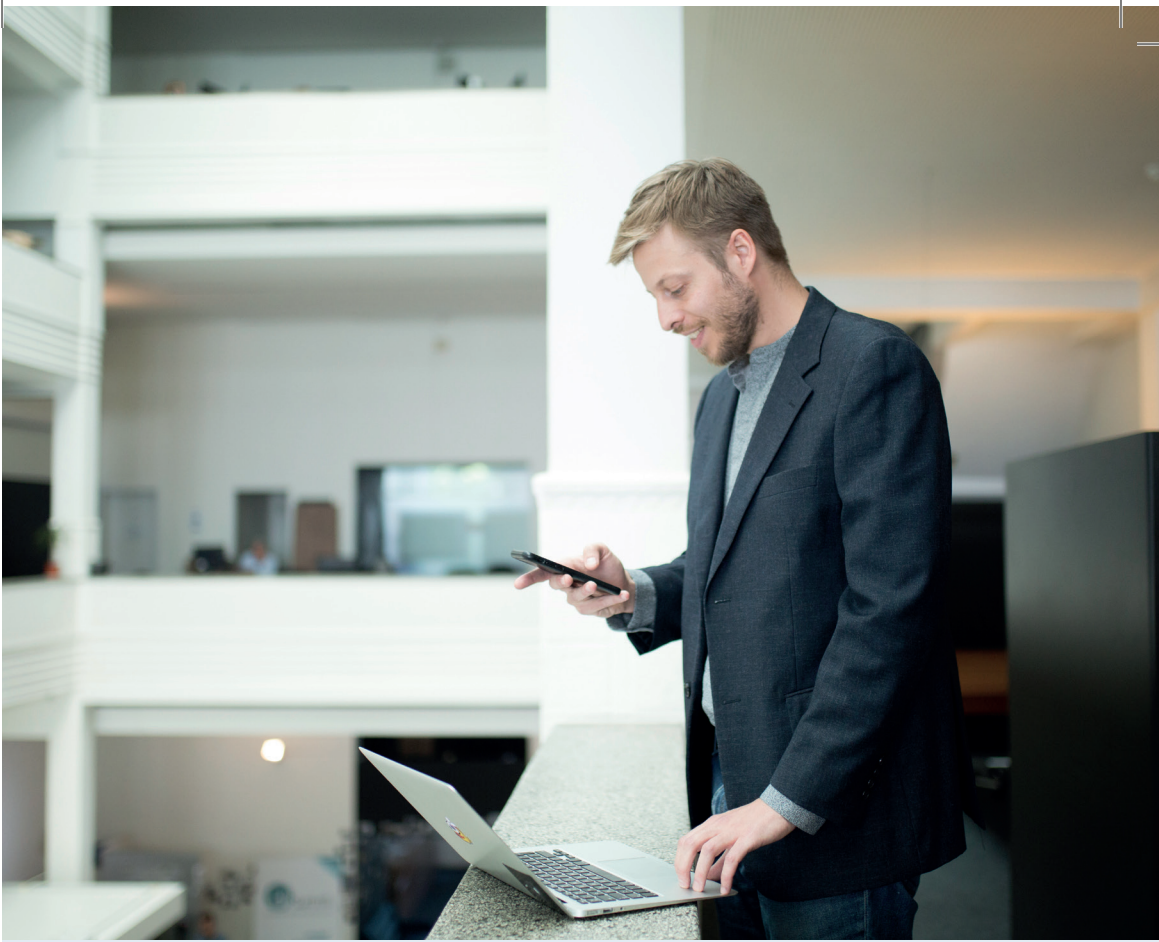
databank van de overheid die alle gegevens over ondernemingen en hun vestigingseenheden centraliseert. Met dit uniek nummer kan de overheid alle nodige gegevens van de onderneming snel en efficiënt terugvinden. Een ondernemingsnummer aanvragen is sinds kort niet alleen verplicht voor eenmanszaken en vennootschappen, maar ook voor de oprichting van een vereniging. Ook vrije beroepers moeten een ondernemingsnummer aanvragen.

Een ondernemingsnummer bevat altijd 10 cijfers en begint altijd met het cijfer '0'.

7. Een btw-nummer aanvragen

Iedere ondernemer moet een btw-nummer krijgen. Hiervoor moet je je eerst inschrijven in de Kruispuntbank van Ondernemingen zodat je in het bezit bent van een ondernemingsnummer. Het is immers dat laatste dat de basis vormt voor het btw-nummer.

Via een ondernemingsloket kan je vervolgens je btw-hoedanigheid activeren. Van zodra de aanvraag naar een btw nummer is ingediend, kan je starten met je activiteit. Vermeld in dit geval tijdelijk 'btw nummer in aanvraag' op de facturen.

Verschillende btw-stelsels voor verschillende ondernemers...

- **Vrijstellingsregeling voor de kleine ondernemer**
Enkel voor kleine ondernemingen (jaaronzet < € 25.000), behalve voor werken in onroerende staat of voor een handelaar in schroot. De btw-verplichtingen zijn minimaal en je hoeft geen periodieke btw-aangiften in te dienen.
- **Driemaandelijkse aangifte van btw**
Meest courante vorm. Voor ondernemingen met een omzet < € 2.500.000.
- **Maandelijkse aangifte van btw**
Voor ondernemingen met een omzet > € 2.500.000 en voor fraudegevoelige sectoren.
- **Forfaitaire aangifte van btw**
Voor een aantal welbepaalde beroepen (die niet vallen onder de verplichting van de geregistreerde witte kassa).

8. Jezelf aansluiten bij een sociaal verzekeringsfonds

Een starter moet zich aansluiten bij een sociaal verzekeringsfonds en driemaandelijks sociale bijdragen betalen. Daarnaast moet hij zich aansluiten bij een ziekenfonds. Zo heb je als zelfstandige, net als een bediende, recht op een ziekteverzekering.

Formaliteiten om een vennootschap op te richten

Wil je niet alleen zelfstandige worden, maar ook een vennootschap oprichten? Dan gelden er een aantal bijkomende verplichtingen.

1. Laat een financieel plan opstellen

Een financieel plan is een overzicht van de verwachte inkomsten en uitgaven van jouw onderneming en is een onderdeel van het ondernemingsplan. Als je een vennootschap wil oprichten moet je een financieel plan voor de eerste twee jaar van de vennootschap (laten) opmaken (bij voorkeur door een accountant). Het financieel plan geef je af aan de notaris. Bij faillissement binnen de eerste drie jaar na de oprichting zal de rechter dit financieel plan opvragen bij de notaris. Als dan blijkt dat onvoldoende kapitaal werd voorzien voor de eerste twee jaar van de activiteit, word jij als oprichter hoofdelijk verantwoordelijk gesteld voor de schulden van de vennootschap.

De beperkte aansprakelijkheid geldt dan niet meer. Voor een paar vennootschapsvormen is een financieel plan niet nodig.

2. Ga langs bij de notaris

Een vennootschap daadwerkelijk oprichten, doe je met de oprichtingsakte bij de notaris. Een belangrijk onderdeel van de oprichtingsakte zijn de statuten. De statuten zijn als het ware de 'grondregeles' van je onderneming. De notaris moet de statuten opmaken en deze publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De maatschap wordt niet met een notariële akte opgericht. Er is dan ook geen financieel plan en een bankattest vereist. De ondernemer moet in dat geval zelf zorgen voor de publicatie van de statuten. We bespreken de verschillende vennootschapstypes verder in deze brochures.

Wil je eenvoudig, snel en op een veilige manier de noodzakelijke administratie in orde brengen zonder onnodige verplaatsingen? Dan kan je via www.startmybusiness.be alvast je gegevens online invullen. Je kan er meteen ook je notariskantoor kiezen. Met de gegevens die je hebt ingegeven, gaat het kantoor effectief aan de slag.

3. Voorzie een bankattest

De oprichtingsakte mag pas worden getekend nadat de notaris een bankat-

test heeft ontvangen. Dit bankattest is een bewijs dat geleverd werd door de financiële instelling dat het nodige of toereikend aanvangsvermogen gestort werd op een zichtrekening op naam van de op te richten vennootschap.

Steun bij de opstart? Raadpleeg de subsidiedatabank!

In de subsidiedatabank van de Vlaio (Vlaams agentschap innoveren en ondernemen) vind je een overzicht van subsidies én financieringsmaatregelen voor de ondernemer actief in het Vlaams Gewest.

Via een handige filter kan je de bestaande steunmaatregelen op maat vinden.

De verschillende vennootschapsvormen

DE BV

De BV (besloten vennootschap) is sinds 1 mei 2019 de opvolger van de 'BVBA'. Het is de basis vennootschapsvorm voor alle kleine en middelgrote ondernemingen in België. De grote aantrekkingskracht van de BV is zijn flexibiliteit. De meeste regels die betrekking hebben op de BV

zijn immers van aanvullend recht, wat betekent dat je als oprichter van een BV zelf heel wat kan bepalen en een grote speelruimte hebt om de statuten aan te passen aan de noden van de onderneming.

De BV in een notendop

Oprichters	De BV mag door één of meerdere personen worden opgericht. Dit kunnen zowel natuurlijke als rechtspersonen zijn.
Oprichtingsakte	De BV wordt opgericht met een notariële akte .
Aanvangsvermogen	<p>Een minimale hoeveelheid kapitaal inbrengen is niet langer een vereiste. Er moet echter wel 'een' inbreng gebeuren om aandelen te krijgen. Een inbreng kan gebeuren in geld en/of natura, maar ook know-how en arbeid kunnen ingebracht worden.</p> <p>! De vennootschap moet bij de start nog altijd genoeg eigen vermogen hebben om haar activiteiten uit te voeren. Een 'toereikend aanvangsvermogen' gesteund op een uitgewerkt financieel plan, blijft dus van cruciaal belang.</p>
Bestuur	Kan zowel met natuurlijke als rechtspersonen zijn, al dan niet in collegevorm. Eén of meerdere personen kunnen ook aangesteld worden voor het dagelijks bestuur.

Aansprakelijkheid	Bij een BV blijft de aansprakelijkheid van de aandeelhouders bepert tot hun inbreng . Het wegvallen van een formeel ‘minimum’ kapitaal doet echter niets af aan het feit dat de oprichters voldoende aanvangsvermogen moeten voorzien . De aandeelhouders kunnen als oprichters aansprakelijk worden gesteld indien blijkt dat er bij aanvang onvoldoende middelen werden ingebracht om een normale activiteit uit te voeren. Dit geldt niet voor loutere “inschrijvers”, die enkel hun inbreng kunnen verliezen.
Aandelen	De BV is een ‘besloten vennootschap’, wat betekent dat de aandelen van een BV in principe niet vrij overdraagbaar zijn, behalve aan de andere aandeelhouders of hun familieleden. Wel kunnen de aandeelhouders in hun statuten de vrije overdraagbaarheid van aandelen invoeren. De nieuwe BV geniet dus van een grote flexibiliteit.
Stemrechten	In principe geldt een gelijke behandeling van aandeelhouders (één aandeel = één stem), maar de aandeelhouders kunnen in de statuten van deze gelijkheid afwijken door aan bepaalde (soorten) aandelen meerdere stemrechten of juist geen stemrecht toe te kennen. De ondernemer kan dus een vennootschap ‘op maat’ oprichten. Dat kan handig zijn voor ondernemers die aandelen wensen over te dragen, maar toch een bepaalde controle willen behouden. Door verschillende ‘type’ aandelen te creëren, met een verschillend stemrecht (enkelvoudig, dubbel of zelfs geen stemrecht), wordt de vermogensrechtelijke waarde van de aandelen losgekoppeld van de stemrechten die verbonden zijn aan deze aandelen.
Financieel plan	Als oprichter moet je bij de oprichting van een vennootschap (met uitzondering van de maatschap) een financieel plan overhandigen aan de notaris. In een financieel plan staan belangrijke financiële gegevens over jouw vennootschap vermeldt. Zo bestaat het financieel plan vanaf 1 mei 2019 minstens uit: <ul style="list-style-type: none">• een nauwkeurige beschrijving van de voorgenomen activiteit;

- een overzicht van alle financieringsbronnen bij oprichting;
- de openingsbalans met een geprojecteerde balans- en resultatenrekening na 12 en 24 maanden;
- een geprojecteerde resultatenrekening na 12 en 24 maanden.
- een begroting van de verwachte inkomsten en uitgaven voor minstens twee jaar;
- een beschrijving van de gehanteerde hypothesen bij het schatten van de verwachte omzet en rentabiliteit.
- de naam van de externe deskundige die bijstand heeft verleend bij het opmaken van het plan.

Winstverdeling

Er gelden strenge regels wanneer je een stukje vermogen uit je vennootschap haalt. Om een dividend uit te keren, moet het bedrijf eerst een **balans- en liquiditeitstest** doorstaan. Na de uitbetaling van het dividend:

1. mag je eigen vermogen niet negatief worden;
2. moet je alle opeisbare schulden van de komende 12 maanden kunnen betalen.

Voorbeeld

Vier vrienden Jan, Tom, Bart en Willem willen hun onderneming starten. Sinds 1 mei 2019 moeten ze hiervoor geen startkapitaal van 18.550 euro op tafel leggen. Dat komt goed uit, want de onderneming wil zich toespitsen op nieuwe technologieën. Jan en Tom brengen elk kapitaal in de onderneming. Bart brengt geen kapitaal in, maar zorgt wel voor het kantoor. Hij heeft immers een pand waarbij een ruimte beneden kan benut worden. Willem is een fervente IT-er met een mooi palmares. Zijn knowhow is essentieel voor het bedrijf. Sinds 1 mei 2019 kan Willem perfect zijn arbeid en knowhow inbrengen in ruil voor aandelen. Door een mooie mix van kapitaal, arbeid en knowhow zijn de vier vrienden klaar om hun avontuur te starten.

DE MAATSCHAP

De maatschap is de enige vennootschapsvorm zonder rechtspersoonlijkheid. Door haar eenvoudige oprichting is deze vorm ideaal in het kader van successieplanning, maar ook wanneer bv. meerdere professionelen

samen een tijdelijk project willen uitvoeren. De varianten van de maatschap, de V.O.F (vennootschap onder firma) en Comm.V (commanditaire vennootschap), hebben wél rechtspersoonlijkheid.

De maatschap in een notendop

Oprichters	Deze vennootschapsvorm is in wezen een overeenkomst tussen meerdere personen. Er zullen dus altijd minstens twee oprichters nodig zijn. Dit kunnen zowel natuurlijke als rechtspersonen zijn.
Oprichtingsakte	Bij een maatschap kan de oprichtingsakte zowel onderhands (zonder notariële akte) als authentiek (met notariële akte) worden opgesteld.
Aanvangsvermogen	Bij het oprichten van een maatschap is er geen minimumkapitaal vereist . Inbreng is wel mogelijk. De vennootschap heeft zijn eigen vermogen, los van het vermogen van de vennoten.
Bestuur	Eén of meer zaakvoerders beheren en vertegenwoordigen de vennootschap.

Aansprakelijkheid	<p>Bij een gewone maatschap en een VOF (met rechtspersoonlijkheid) zijn de vennoten ook met hun privévermogen hoofdelijk en onbeperkt aansprakelijk voor de schulden van de vennootschap.</p> <p>Bij een maatschap met stille vennoten en bij een Comm. V (heeft rechtspersoonlijkheid) geldt dezelfde regel, behalve voor wat de stille vennoten betreft: zij zijn beperkt aansprakelijk ten belope van het bedrag dat zij hebben ingebracht.</p>
Aandelen	<p>Bij een maatschap is de persoon achter de vennoot heel belangrijk.</p> <p>De aandelen zijn dus in principe niet overdraagbaar zonder akkoord van iedereen.</p>
Stemrechten	<p>In principe worden beslissingen genomen met unanimiteit van de stemmen.</p>
Financieel plan	<p>Bij een maatschap hoef je geen financieel plan voor te leggen.</p>
Winstverdeling	<p>De winstverdeling wordt bij een maatschap vrij bepaald in de oprichtingsakte.</p>

Voorbeeld

Pieter is schrijnwerker en werkt vaak voor dezelfde projecten als Paul, die loodgieter is. Aangezien ze vaak samenwerken, beslissen ze de krachten te bundelen en een maatschap op te richten. Zo kunnen ze samen materiaal aankopen en kostenefficiënt werken. Bovendien genieten ze van elkaars cliënteel. Ze kunnen hun klanten dankzij de maatschap een totaalpakket aanbieden.

DE CV

Speciaal voor de vennootschappen die echt een coöperatief ideaal nastreven is er de CV (coöperatieve vennootschap). Dat verklaart ook meteen waarom deze vorm altijd drie oprichters vereist.

Het doel? Voldoen aan de behoeften van de aandeelhouders en/of hun **economische en/of sociale activiteiten ontwikkelen**. Denk bijvoorbeeld aan een groep buurtbewoners die samen willen investeren in milieuvriendelijke energiebronnen in de buurt.

De CV in een notendop

Oprichters	De vennootschap wordt bestuurd door één of meerdere personen . Dat kunnen zowel natuurlijke als rechtspersonen zijn, al dan niet in collegevorm. Bij een CV kunnen één of meerdere personen ook aangesteld worden voor het dagelijks bestuur.
Oprichtingsakte	Bij een CV moet de oprichtingsakte authentiek (door de notaris) worden opgesteld.
Aanvangsvermogen	<p>Er is geen kapitaal en geen minimale inbreng, maar er moet wel een inbreng gebeuren om aandelen te krijgen.</p> <p>Een inbreng kan gebeuren in geld en/of natura, maar ook knowhow en arbeid kunnen ingebracht worden.</p>
Bestuur	<p>De vennootschap wordt bestuurd door één of meerdere personen. Dat kunnen zowel natuurlijke- als rechtspersonen zijn, al dan niet in collegevorm.</p> <p>Bij een CV kunnen één of meerdere personen ook aangesteld worden voor het dagelijks bestuur.</p>
Aansprakelijkheid	<p>De aansprakelijkheid van de aandeelhouders blijft beperkt tot hun inbreng. Het wegvallen van een formeel 'minimum' kapitaal doet niets af aan het feit dat de oprichters voldoende kapitaal moeten voorzien.</p> <p>De aandeelhouders kunnen als oprichters aansprakelijk worden gesteld indien blijkt dat er bij aanvang onvoldoende middelen werden ingebracht om een normale activiteit uit te voeren.</p>

Aandelen	De aandelen van een CV zijn niet vrij verhandelbaar, maar kenmerkend voor de CV is de mogelijkheid om gemakkelijk in- en uit te treden uit de vennootschap , zonder dat hiervoor een statutenwijziging nodig is.
Stemrechten	<p>In principe geldt een gelijke behandeling van aandeelhouders (één aandeel = één stem), maar de aandeelhouders kunnen in de statuten van deze gelijkheid afwijken door aan bepaalde (soorten) aandelen meerdere stemrechten of juist geen stemrecht toe te kennen.</p> <p>Op deze manier kan je een vennootschap ‘op maat’ creëren.</p>
Financieel plan	Bij de oprichting van een CV moet een financieel plan voorzien zijn, om de transparantie te vergroten.
Winstverdeling	<p>De aandeelhouders mogen slechts de winsten, reserves en inbrengen uitkeren indien de vennootschap zowel voldoet aan de:</p> <ul style="list-style-type: none">• solvabiliteitstest: het vermogen van de vennootschap mag niet negatief zijn of worden naar aanleiding van de uitkering.• liquiditeitstest: de uitkering mag de betaling van de schulden voor de komende twaalf maanden na de uitkering, niet in het gedrang brengen.

Voorbeeld

Wouter heeft een veeboerderij waar hij ook verschillende soorten groenten en fruit kweekt. In de streek is er een enorme vraag naar verse, duurzame groenten en fruit en dit tegen een eerlijke prijs. Wouter beslist daarom zijn groenten en fruit te verkopen. Hij wil dit doen door een tweewekelijkse lokale ‘foodmarkt’ te organiseren. Hiervoor schakelt hij de hulp in van twee goeie vrienden. Enerzijds Bart, die de boekhouding en financiële kant van deze zaken zal beheren en anderzijds Wim, die met zijn kennis van communicatie en marketing de foodmarkt moet promoten bij de verschillende generaties. Dankzij de foodmarkt, hopen de drie vrienden dat ze mensen van de omgeving kunnen aanmoedigen om vers en lokaal te kopen.

DE NV

De NV (naamloze vennootschap) is de vennootschapsvorm voor ondernemingen van een zekere omvang

waarbij kapitaal aantrekken primeert. Het nieuwe vennootschapsrecht werkt bepaalde starre regels met betrekking tot het bestuur weg. Voortaan volstaat één oprichter om een NV op te richten.

De NV in een notendop

Oprichters	De NV mag door één of meerdere personen worden opgericht. Dit kunnen zowel natuurlijke als rechtspersonen zijn.
Oprichtingsakte	Bij een NV moet de oprichtingsakte authentiek (door de notaris) worden opgesteld.
Aanvangsvermogen	De NV heeft een wettelijk minimumkapitaal van € 61.500 . Inbrengen in nijverheid (knowhow en arbeid) mogen niet vergoed worden door middel van aandelen.
Bestuur	De NV kan bestuurd worden door een raad van bestuur , door een enige bestuurder of door een duaal regime met een raad van toezicht en een directieraad . Één of meerdere personen kunnen worden aangesteld voor het dagelijks bestuur.
Aansprakelijkheid	De aansprakelijkheid van de aandeelhouders blijft beperkt tot hun inbreng . De aandeelhouders kunnen als oprichters aansprakelijk worden gesteld indien blijkt dat er bij aanvang onvoldoende middelen werden ingebracht om een normale activiteit uit te voeren.

Aandelen	De aandelen van een NV zijn vrij verhandelbaar , maar de statuten kunnen deze verhandelbaarheid beperken of voorwaardelijk maken.
Stemrechten	De statuten mogen bij een NV afwijken van de gelijke behandeling van aandeelhouders. Beursgenoteerde vennootschappen mogen enkel een dubbel stemrecht van loyauteit toekennen aan hun aandeelhouders op naam die al minstens twee jaar aandeelhouder zijn.
Financieel plan	Bij de oprichting van een NV moet een financieel plan voorzien zijn, om de transparantie te vergroten.
Winstverdeling	De winsten en reserves mogen worden uitgegeven op basis van een balanstest . Het kapitaal moet worden verminderd volgens een notariële akte van kapitaalvermindering.

Voorbeeld

In 1950 begon Jean-Luc in zijn schuur fietsen te herstellen. Zoveel jaren later is de 'hobby' van Jean-Luc een bedrijf op zijn eigen geworden. Het bedrijf telt 500 werknemers in België en Nederland. Zijn zonen hebben de zaak overgenomen en ondertussen zit de kleinzoon aan het roer. De NV herstelt nu lang geen fietsen meer, maar produceert nu rubberen stukken en profielen voor fietsen en brommers. De familiale onderneming is uitgroeid tot een grote NV die beursgenoteerd is.

De statuten van een vennootschap

WAT ZIJN STATUTEN?

De statuten vormen de basis van de oprichtingsakte van je vennootschap, het document dat bij de opstart van een vennootschap wordt opgesteld. Het is als het ware de grondwet van je onderneming. In dit document worden de rechten en de plichten van de verschillende partijen bepaald. Wanneer de ondernemer een NV, BV of CV opstart, moet de notaris de oprichtingsakte opstellen. Bij de maatschap is dat niet het geval.

Welke aspecten beschrijft de notaris in de statuten?

a. De benaming van de onderneming

Elke NV, BV of CV moet een eigen naam hebben waaronder zij wordt opgericht. Deze naam moet vanzelfsprekend in de oprichtingsakte worden vermeld. De naam moet de vennootschap onderscheiden van andere rechtspersonen en moet bijgevolg verschillen van die van elke andere vennootschap.

Naast haar maatschappelijke benaming, kan de vennootschap voor haar commerciële doeleinden ook een of meer "handelsbenamingen" aannemen, die verschillend kunnen zijn van de maatschappelijke benaming.

b. De zetel

Elke vennootschap moet een maatschappelijke zetel hebben. De plaats van de zetel zal bepalend zijn voor de taal van de statuten van je vennootschap. Dat betekent dat vennootschappen die hun zetel in Vlaanderen hebben, verplicht zijn hun statuten in het Nederlands op te stellen en vennootschappen die hun zetel in Wallonië vestigen, verplicht zijn de Franse taal aan te nemen. Voor Brussel hebben de vennootschappen de keuze en kan het zelfs tweetalig.

Indien de zetel van de vennootschap wordt verplaatst naar een ander taalgebied, dient de vennootschap bijgevolg haar statuten aan te passen.

Er bestaat een onderscheid tussen enerzijds de statutaire zetel, die in de statuten is vermeld, en anderzijds de werkelijke zetel, zijnde de plaats van waaruit je vennootschap werkelijk wordt bestuurd. Ons land hanteert de zogenaamde zetelleer en kijkt dus naar de statutaire zetel. Hierdoor kan je als ondernemer zelf kiezen welke regels op je vennootschap van toepassing zijn door de statuten aan te passen aan je wensen. Dit geldt uiteraard ook voor de buitenlandse ondernemers die activiteiten willen ontplooiën in België.

Naast de maatschappelijke zetel kan een vennootschap ook filialen of vestigingen hebben, die op zichzelf

geen aparte rechtspersonen zijn, maar als vestiging wel een in de KBO eigen geregistreerd adres hebben.

De statutaire zetel van de vennootschap kan op ieder moment worden verplaatst via een eenvoudige beslissing van het bestuursorgaan. Wanneer de vennootschap echter in vereffening is, kan de zetel slechts verplaatst worden mits homologatie door de rechtbank en dit ter bescherming van de schuldeisers.

c. Aanvangsvermogen

Het kapitaal van de vennootschap vertegenwoordigt de bedragen of de goederen die ingebracht zijn door de aandeelhouders of vennoten naar aanleiding van de oprichting van je vennootschap. Het is in principe onveranderlijk, tenzij je de statuten wijzigt.

Gezien de BV en CV vennootschappen zijn met beperkte aansprakelijkheid en de aandeelhouders en de vennoten slechts gehouden zijn tot hun inbreng, vereist de wet dat deze vennootschappen steeds beschikken over een toereikend aanvangsvermogen. **Deze vennootschapsvormen hebben echter géén minimumkapitaal of minimumvolstortingsplicht meer.**

Bij een BV spreekt men dus strikt gezien niet meer van een 'kapitaalverhoging'. Wel kan een aandeelhouder beslissen

om over te gaan tot **bijkomende inbrengen**. Deze inbreng kan al dan niet gepaard gaan met de uitgifte van nieuwe aandelen. In beide gevallen vereist dit een authentieke akte.

Aangezien er geen kapitaal meer is bij de BV, spreken we ook niet van een 'kapitaalvermindering'. De beschikbare inbreng kan wel **uitgekeerd** worden. Mogelijks zal hier een authentieke akte vereist zijn. Om beschikbare inbreng uit te keren, moet de BV een **dubbele test** doorstaan. De aandeelhouders mogen slechts de winsten, reserves en inbrengen uitkeren indien de vennootschap zowel voldoet aan de:

- **solvabiliteitstest:** het vermogen van de vennootschap mag niet negatief zijn of worden naar aanleiding van de uitkering.
- **liquiditeitstest:** de uitkering mag de betaling van de schulden voor de komende twaalf maanden na de uitkering, niet in het gedrang brengen.

Oprichters van een BV die arbeid of nijverheid willen inbrengen in ruil voor aandelen, moeten beroep doen op een bedrijfsrevisor, die een verslag zal opstellen.

Voor een NV bedraagt het minimumkapitaal wél nog steeds 61.500 euro, dat volledig moet zijn volgestort bij de oprichting. Bovendien moet bij een

hoger kapitaal ieder aandeel minstens tot beloop van een vierde zijn volgestort. Bij de NV worden de winsten en reserves uitgegeven op basis van een balanstest.

d. Het voorwerp van de onderneming

In de statuten van de vennootschap moet het voorwerp vermeld worden. Dit is de activiteit die jouw vennootschap zich voorneemt uit te oefenen. Het is belangrijk het voorwerp van de vennootschap van in het begin voldoende ruim te formuleren om latere statutenwijzigingen te vermijden.

Weet ook dat jouw vennootschap niet zomaar alles zal mogen doen. Bepaalde verrichtingen zijn verboden.

e. Deelbewijzen

In ruil voor de gedane inbrengen, worden deelbewijzen uitgegeven. Er bestaan verschillende soorten deelbewijzen die in te delen zijn naar hun vorm, hun aard, hun gevolgen op gebied van stemrecht, enzovoort.

Niet elke vennootschapsvorm kan zomaar alle soorten deelbewijzen uitgeven. De wet heeft dit gereguleerd.

Zo kan een NV alle soorten deelbewijzen uitgeven. Een BV en CV daarentegen kunnen geen winstbewijzen uitgeven en kunnen, gezien hun besloten karakter,

enkel aandelen op naam uitgeven.

Uit het verkrijgen van deelbewijzen vloeien zowel rechten als plichten voort.

f. De rechten

Wat de rechten betreft, wordt er traditioneel onderscheid gemaakt tussen:

- **lidmaatschapsrechten:** het stemrecht, het recht op dividend en het vraagrecht op de algemene vergadering.
- **patrimoniale rechten:** onder meer het voorkeurrecht, het recht op de vermogenswaarde bij overdracht, het recht op een aandeel in het liquidatiesaldo.

g. Kapitaalaandelen en winstbewijzen

Kapitaalaandelen worden uitgegeven als tegenprestatie voor een inbreng die bijgedragen heeft tot de vorming van het kapitaal, daar waar winstbewijzen worden uitgegeven naar aanleiding van een inbreng die daartoe niet heeft bijgedragen, zoals bijvoorbeeld de inbreng van arbeid of nijverheid. Zoals hierboven vermeld kan een uitkering uit een vennootschapsvermogen bij een BV enkel na een dubbele test: de solvabiliteits- en liquiditeitstest.

h. Aandelen op naam versus gedematerialiseerde aandelen

Er bestaan zowel aandelen op naam als gedematerialiseerde aandelen.

– Aandelen op naam

De aandelen op naam worden bijgehouden in een register van aandelen dat wordt bijgehouden op de zetel van de vennootschap. Elke overdracht van aandelen wordt daarin aangebracht.

– Gedematerialiseerde aandelen

Gedematerialiseerde aandelen worden vertegenwoordigd door een boeking op een rekening op naam van hun eigenaar bij een daartoe erkende bankinstelling en zijn bijgevolg onlichamelijk van aard.

Een **aandelenregister** is een belangrijk fundament voor elke vennootschap. Het vermeldt wie aandeelhouder is, hoeveel aandelen hij bezit, hoe en sinds wanneer hij de effecten heeft verkregen, ... Die gegevens zijn essentieel voor de goede werking van elke onderneming: voor het bijeenroepen van de jaarlijkse aandeelhoudersvergadering, het doorvoeren van een kapitaalverhoging, een statutenwijziging, de vereffening of in het kader van een kredietverlening, ...

De Belgische notarissen, accountants en belastingconsulenten lanceerden daarom een betrouwbaar **elektronisch effectenregister**. Dat verhoogt de betrouwbaarheid over de vraag wie aandeelhouder is van een onderneming en welke participatie hij precies bezit.

Uw elektronisch effectenregister: veilig & up-to-date

Discretie
verzekerd

UBO-verplichtingen
automatisch vervuld

Enmalige
opstartkost

www.estox.be

i. Aandelen met of zonder stemrecht

Elk aandeel geeft in principe recht op één stem. Sinds 1 mei 2019 kan men via een aanpassing in de statuten een verschillend stemrecht koppelen aan ‘soorten’ aandelen. Zou kan je aandelen koppelen aan één stemrecht. Aandelen met meervoudig stemrecht zijn echter ook mogelijk. Je kan zelfs aandelen uitgeven zonder stemrecht.

Het is vandaag dus mogelijk om via de statuten je onderneming ‘op maat’ te maken, waarbij stemrechten volgens de wensen en de noden van je onderneming georganiseerd kunnen worden. Vooral in het kader van vennootschappen, waarbij kinderen van de ondernemer mee in de zaak zitten, biedt dit mogelijkheden. De waarde van de aandelen kan vandaag immers losgekoppeld worden van de zeggenschap; de stemrechten.

j. Obligaties

Zowel in de NV, de BV als de CV mogen obligaties worden uitgegeven. De uitgifte van obligaties is wel strikt gereguleerd voor de NV en de BV. Er bestaat daarentegen geen wettelijke regeling wat betreft de uitgifte van obligaties door de CV.

k. Het bestuur

Het bestuursorgaan van de

vennootschap is het orgaan met de meest uitgebreide bevoegdheid. Zij kan alle handelingen stellen die de wet niet uitdrukkelijk heeft voorbehouden voor de algemene vergadering. Naast het nemen van de beslissingen is zij eveneens gelast met de uitvoering ervan en de vertegenwoordiging van de vennootschap.

In de NV is het bestuur toevertrouwd aan een collegiale raad van bestuur, een duaal bestuur (nl. een raad van toezicht én een directieraad) of een enige bestuurder.

In de BV en de CV is het bestuur toevertrouwd aan één of meer bestuurders, die voor onbepaalde tijd kunnen worden benoemd. De statuten bepalen het aantal bestuurders, hun bevoegdheden en de manier waarop beslissingen genomen worden - collegiaal of individueel door elke bestuurder - wanneer er verschillende bestuurders zijn. Een bestuurder kan door de algemene vergadering benoemd worden in de statuten van de vennootschap. Wanneer de bestuurder van een BV bepaald is in de statuten, geniet hij een principiële onafzetbaarheid. Tenzij de statuten anders bepalen, kan zijn mandaat niet herroepen worden dan om gegronde redenen of met eenstemmigheid van al de vennoten, inclusief de zaakvoerder-vennoot zelf, wat steeds een statutenwijziging veronderstelt.

De vennootschap kan daarnaast ook een dagelijks bestuur aanstellen.

l. De controle

Zowel voor de NV als voor de BV en de CV bestaat de verplichting een commissaris, lid van het Instituut voor de Bedrijfsrevisoren, te benoemen met het oog op de controle op de financiële toestand, de jaarrekening en de regelmatigheid van de verrichtingen weer te geven in de jaarrekening. Deze verplichting bestaat enkel voor de ondernemingen die twee of meer van de volgende criteria overschrijden:

- een jaargemiddelde van het personeelsbestand van 50;
- een jaaromzet, exclusief de belasting over de toegevoegde waarde, van 7.300.000 euro;
- een balanstotaal van 3.650.000 euro, tenzij het jaargemiddelde van het personeelsbestand meer dan 100 bedraagt.

m. De algemene vergadering

De algemene vergadering is in de NV, de BV en de CV een verplicht orgaan aan wie door de wet exclusieve bevoegdheden zijn toegekend. De belangrijkste hiervan zijn het wijzigen van de statuten, de goedkeuring van de jaarrekening, het benoemen en ontslaan van bestuurders en het toekennen van een bezoldiging. Er zijn 3 soorten algemene vergadering:

- **de gewone algemene vergadering**
De gewone algemene vergadering is diegene die jaarlijks verplicht gehouden dient te worden, binnen de 6 maanden na het sluiten van het boekjaar om de verslagen en rekeningen goed te keuren en kwijting te verlenen aan de bestuurders/zaakvoerders. Deze vergadering vindt plaats op de datum en de plaats voorzien in de statuten.
- **de buitengewone algemene vergadering**
De BV kent enkel de buitengewone algemene vergadering. De buitengewone algemene vergadering is elke andere algemene vergadering dan de gewone. In de praktijk wordt deze benaming voornamelijk gebruikt voor de vergadering die beslist om de statuten te wijzigen.
- **de bijzondere algemene vergadering**
De bijzondere algemene vergadering is de vergadering die gehouden wordt met als doel rechten toe te kennen aan derden die invloed hebben op het vermogen van de vennootschap wanneer de uitoefening van deze rechten afhankelijk is van het uitbrengen van een openbaar overnamebod op de aandelen of de verandering van de controle op de vennootschap.

n. Het boekjaar en de winstbestemming

Het boekjaar hoeft niet noodzakelijk met het kalenderjaar samen te vallen. Zo kan het boekjaar aanvangen op bijvoorbeeld 1 oktober van ieder jaar om te eindigen op 30 september van het daaropvolgend jaar. Om het boekjaar niet met het kalenderjaar te doen samenvallen, kunnen overwegingen meespelen die verband houden met de cyclische aard van de bedrijvigheid of met de overbelasting van boekhoud- en accountantskantoren. Eens de vraag is beantwoord naar begin- en einddatum van ieder boekjaar, moet men voor het eerste boekjaar een keuze maken tussen een extra kort boekjaar - vanaf de oprichting tot de einddatum van het eerste boekjaar - of een extra lang boekjaar - vanaf de oprichting tot de einddatum van het tweede boekjaar. Zowel voor de NV als voor de BV en de CV heeft de wet in strikte regels voorzien voor de uitkering van dividenden en tantièmes.

Statuten raadplegen? Dat kan gewoon online!

Een van de grote nieuwigheden van de vennootschapshervorming voor ondernemers is de mogelijkheid om online de gecoördineerde statuten van hun vennootschap te raadplegen via www.notaris.be/statuten.

De statutendatabank bewaart alle versies van de statuten van vennootschappen die voortvloeien uit in België verleden notariële akten vanaf 1 mei 2019. Vanaf de oprichting van je vennootschap tot de allerlaatste bijwerking van de statuten. Deze wettelijke databank, beschikbaar sinds 1 mei 2019, maakt deel uit van het dossier van de vennootschap. De opzoeking van de statuten gebeurt gratis.

De nieuwe vennootschapsregels: zorg dat je in orde bent met je statuten tegen 1 januari 2024!

De vennootschapsregels zijn grondig gewijzigd. Nieuwe vennootschappen vallen automatisch onder de nieuwe regels en nieuwe vennootschapsvormen.

Heb je een vennootschap dat opgericht werd vóór 1 mei 2019? Dan zal je de statuten van je vennootschap moeten omvormen om in orde te zijn met de nieuwe regelgeving. Hiervoor doe je beroep op een notaris. Verschillende aandachtspunten hierbij:

1 mei 2019

Bestaande ondernemingen mogen sinds 1 mei 2019 gebruik maken van de nieuwe regels ('opt-in').

januari 2020

Vanaf 1 januari 2020 gaan de nieuwe vennootschapsregels voor bestaande vennootschappen, verenigingen en stichtingen daadwerkelijk in. Vanaf die datum moet je de statuten laten aanpassen om deze in overeenstemming te brengen met nieuwe wetgeving.

31 december 2023

31 december 2023 is de uiterste deadline. De rechtsvorm van jouw vennootschap neemt dan automatisch één van de nieuwe rechtsvormen aan. Zijn je statuten niet tijdig aangepast? Dan ben je als bestuurder persoonlijk aansprakelijk voor de potentiële schadelijke gevolgen. Bovendien speelt de automatische omzetting naar een rechtsvorm misschien in jouw nadeel...

Statuten wijzigen

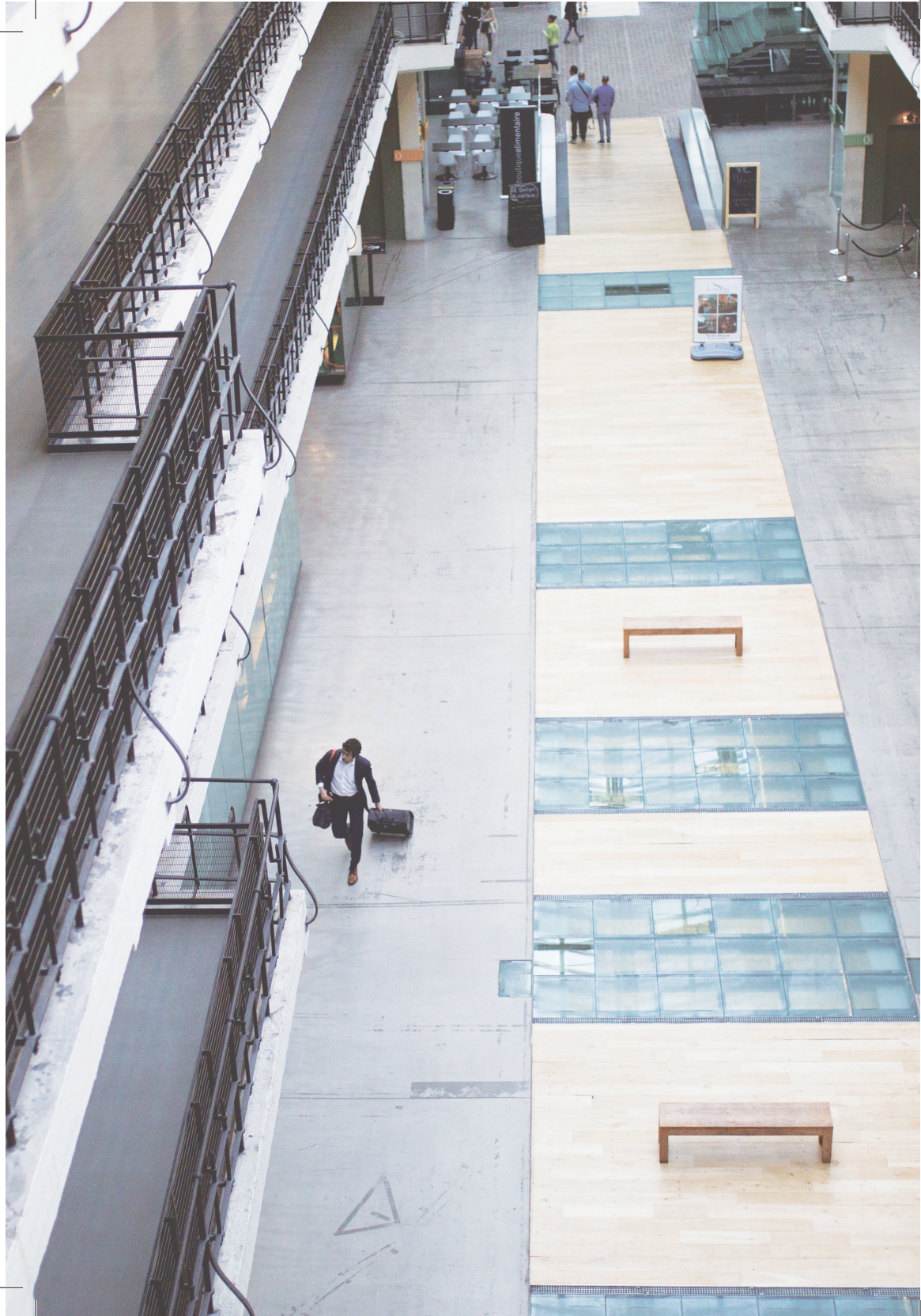
Wanneer jouw vennootschap evolueert en er wijzigingen gepland staan, zal je de statuten mogelijks moeten aanpassen. Dat kan bijvoorbeeld zijn omdat je doorheen de tijd nieuwe activiteiten wil ontplooiën. Of misschien wil je juist de activiteiten van de vennootschap afbouwen. Om de statuten aan te passen, moet je een beroep doen op een notaris. Hij zal dus eerst een notariële akte moeten opmaken en die laten publiceren.

Om de statuten te wijzigen moeten de aandeelhouders samenkomen om over de statutenwijziging te beslissen. Dat gebeurt via een strikte procedure. Er moet beslist worden met een bepaalde meerderheid, die afhangt van de geplande wijziging. Concreet komen de aandeelhouders vaak tot bij het notariskantoor. Ze mogen via een volmacht vertegenwoordigd worden. De notaris zal vervolgens vaststellen dat de statutenwijziging wordt aangenomen.

Vaak zijn er ook verslagen nodig die door de bestuurders worden opgemaakt. Daarnaast zal je ook beroep moeten doen op bedrijfsrevisoren, boekhouders en accountants met het oog op het leveren van bepaalde verslagen.

Eenmaal de nieuwe statuten bekrachtigd zijn, zullen de statuten van je onderneming gewijzigd worden.

Dat noemt men de 'coördinatie van de statuten'. Bovendien moet de buitenwereld natuurlijk ook kennis krijgen van de nieuwe regels die gelden op jouw vennootschap. Daarom zal de notaris deze wijzigingen registreren en ze publiceren in het Belgisch Staatsblad.

Het einde van je vennootschap

De vrijwillige ontbinding en vereffening

De vennootschap kan vrijwillig ontbonden worden om verschillende redenen: slechte economische vooruitzichten, onenigheid tussen de aandeelhouders of vennoten, een herstructurering, enzovoort.

De vennootschap kan ontbonden worden door een besluit van de algemene vergadering van de aandeelhouders/vennoten, zoals voor een statutenwijziging. De ontbinding en vereffening van een vennootschap verloopt in verschillende fasen. De algemene vergadering zal tot ontbinding en in vereffeningstelling van de vennootschap beslissen zoals ze over een statutenwijziging beslist. Ook hier is de tussenkomst van het notaris kantoor vereist. In het proces-verbaal van ontbinding worden een of meerdere vereffenaars benoemd.

De benoeming van de vereffenaars wordt bevestigd door de ondernemingsrechtbank. De vereffenaars zullen de eigenlijke vereffening van de vennootschap leiden. De activa van de vennootschap worden verkocht om hiermee de nog openstaande schulden af te lossen. Pas wanneer alle schulden van de vennootschap betaald zijn, sluit men de vereffening en houdt de vennootschap op te bestaan. Na afloop hiervan en ten minste een maand

voor de algemene vergadering die over de afsluiting van de vereffening zal besluiten, leggen de vereffenaars op de zetel van de vennootschap de rekeningen neer, samen met de stukken tot staving, die de aandeelhouders of vennoten kunnen onderzoeken.

De vereffenaars zullen bovendien het plan voor de verdeling van de activa onder de schuldeisers voorafgaand aan de sluiting van de vereffening voor akkoord moeten voorleggen aan de ondernemingsrechtbank van het arrondissement waarbinnen de vennootschap haar zetel heeft. Na de uitvoering van de vereffeningsoperatie wordt het saldo van het actief of de gelden die voortkomen uit de realisatie van het actief, onder de aandeelhouders of vennoten verdeeld naar evenredigheid van hun aandelenbezit. Tenslotte is er de sluiting van de vereffening, die niet ten overstaan van de notaris moet worden vastgesteld door de algemene vergadering.

Na de sluiting van de vereffening blijft de vennootschap nog gedurende vijf jaar bestaan als een passieve rechtspersoon, wat betekent dat eventuele schuldeisers zich nog kunnen richten tot de persoon van de vereffenaar.

Flottere stopzetting: ontbinding en vereffening in één akte

De gewone procedure om de onderneming stop te zetten gebeurt in twee stappen: eerst de ontbinding en dan pas de vereffening.

Daarnaast bestaat er een vereenvoudigde manier om je onderneming stop te zetten: de ontbinding en vereffening in één akte. Door de beperktere formaliteiten en snellere afhandeling, is dit voor vele ondernemingen een goed alternatief op de gewone procedure. Om gebruik te maken van deze methode zijn er wel een aantal voorwaarden:

- de vennoten beslissen unaniem om de vennootschap stop te zetten;
- er wordt geen vereffenaar aangewezen;
- alle schulden werden aan de schuldeisers betaald of op een geblokkeerde rekening geplaatst. Werd een schuldvordering nog niet voldaan, dan moet de schuldeiser of aandeelhouder schriftelijk instemmen met het gebruik van deze procedure;
- bij een VOF en een Comm. Vennootschap moet er een gecontroleerde staat van activa en passiva worden opgesteld. Zo kan men nagaan of aan de voorwaarden voor de procedure is voldaan.

De vennoten ontvangen wat er overblijft van het actief

De gerechtelijke ontbinding en vereffening

De ontbinding kan ook worden uitgesproken door de ondernemingsrechtbank om wettige redenen. Een wettige reden is het verzuim in grove mate, door een aandeelhouder/vennoot van zijn eigen verplichtingen of onmogelijkheid om ze uit te voeren door een kwaal. Diepgaande en blijvende onenigheid tussen de aandeelhouders/vennoten zijn een andere vorm van wettige reden. Een andere grond om de gerechtelijke ontbinding uit te spreken is het niet vervullen van de verplichting om de jaarrekening neer te leggen.

Het faillissement

Een onderneming kan ook failliet worden verklaard. De vennootschap houdt niet op te bestaan door het loutere feit van het faillissement. Ook een ontbonden rechtspersoon kan failliet worden verklaard tot zes maanden na het sluiten van de vereffening. Een onderneming wordt failliet verklaard wanneer er enerzijds staking van betaling is en (cumulatieve voorwaarde) anderzijds er wankelend krediet is, wat betekent dat er bij de schuldeisers geen vertrouwen meer is dat de betaling van hun schuldvordering nog zal geschieden.

NOTA'S

NOTA'S

Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat

Vlaamse Raad van het Notariaat

Verantwoordelijke uitgever: C. Van Belle

Bergstraat 30/34
1000 Brussel

D/2019/1928/11

De notaris: deskundig adviseur,
objectieve gids... een vertrouwen-
spersoon waarbij u terecht kan voor
advies i.v.m. uw persoonlijk- en
beroepsleven (en de combinatie
van beide).

